

Barnsburðarfarloyvi til bæði mammu og pápa

Foreldur hava rætt til at vera burtur frá arbeiði í sambandi við barnsburð, føðing og ættleiðing, stendur í uppskotinum, sum Katrin Dahl Jakobsen, løgtingskvinnu, hevur lagt fram á tingborði.

BEATE L. SAMUELSEN

Herfyri legði Katrin Dahl Jakobsen, løgtingskvinnu Javnaðarflokksins, fram uppskot á ting um foreldrafraveru orsakað av barnsburði, føðing og ættleiðing. Uppskotið var væl mottikið av øllum flokkum eftir sum tað skal tryggja rættindini hjá foreldrum, og ikki bara kvinnuni, at vera burtur frá arbeiðinum í sambandi við graviditet

Katrin Dahl Jakobsen, løgtingskvinnu

og barnsburð. Hon skal sambært uppskotinum hava rætt til at vera heima

í fyra vikur undan føðingini. Og aftan á at barnið er fott, skulu foreldrin hava

rætt til at vera burtur frá arbeiðsmarknaðinum í tilsumans í 24 vikur.

Pápin 10 vikur farloyvi

Pápin skal hava rætt til 10 vikur burturveru av teimum 24 vikunum, og skulu vinkumar leggja aftan á 14 viku eftir, at barnið er fott. Hetta gevur 24 vikur til samans eftir barnsburð.

Løgtingskotið gevur eisini foreldrum rætt til at lata vinkumar sínmálum, eftir føðing. Haraftrat skal mamman hava rætt

at vera burtur frá arbeiðinum, tað hon fer til barnakomukanningar.

Av at kvinnurnar sjálvar kunnu gera av, hvussu tær nýta vikurnar, tær hava rætt til fraveru eftir at hava átt, mugu tær geva arbeiðsgevara sínum boð um, hvussu tær ætla at nýta fraveruna, og nær tær byrja aftur at arbeiða o.s.f.

Ættleidd somu rættindi

Somu rættindi til fraveru í sambandi við barnsburð skulu eisini tey foreldur hava, sum ættleiað børn, sigur Katrin Dahl Jakobsen í uppskotinum. Í viðmerkingum til uppskotið sigur løgtingskvinnu Javnaðarflokksins,

at nogvar kvinnur á arbeiðsmarknaðinum í dag hava ikki tryggjað sær rættin at vera burtur frá arbeiðinum í sambandi við barnsburð.

Eingin lógava er um hetta úttan lógin um starvsmenn, og skal hetta uppskotið tryggja kvinnum rætt til at vera burtur frá arbeiðinum í sambandi við barnsburðin.

Javnstøðulógin tikið við

– Vit hava ólið avbyrgdina av okkara egnu børnum, og tí má tað vera ein sjálvsagdur rættur hjá kvinnum, sum tað hava livil, samstundis ikki at missa rættindini á arbeiðsmarknaðinum, og sambært javn-

støðulogni má ikki gerast mismunur á folki orsakað av kyni, stendur m.a. at lesa í viðmerkingunum til lóguppskotið.

Katrin Dahl Jakobsen leggur dent á, at uppskotið ikki sýnir seg um lón ella dagpening, men bert við vinkur rættinum at vera burtur frá arbeiðinum. Pápin mugu takast við, tað sýnir seg um barnsburð, tí tað er umráðandi fyri barnið, at foreldri bæði taka sær av tí, eins og tað er av tydingini fyri pápan og mamman at fáa høvið at vera saman við lita barninum og knýta tey bond, sum eru so avgerandi fyri stóra barni.

Fíggarnevndin góðtekur kolvetnislógina

Uppskotið til lógtingslóg um at skatta inntøkur av kolvetnisvirksemi, sum bleiv beint í figgjarnevndina, er nú komið aftur um nevnd, og figgjarnevndin tekur undir við landstýrninum og mæli lógtinginum til at samtykkja

LEIF LAADAL

Tann 19. februar legði Kartun Hansen, vegna

landstýrið, fram uppskot til eina oljuskattalóg. Uppskotið bleiv beint í figgjarnevndina, sum undir viðgerðni millum annað hevur havt fundir við landsstýrsmannin í figgjarnevndini og Toll- og Skattastovu Føroya. Talan er um uppskot til eina rammulóg og landstýrið hevur upplýst nevndini, at seinni kemur lógarráðgjafi, sum hevur serligar reglur um álkning, innkreving, eftirlit og annað. Ein samd nevnd tekur undir við málinum og mæli lógtinginum til at sam-

tykkja uppskot landsstýrisins. Hvussu óljá við Føroyar verður skattað, er sett av tí fyrsta, sum óljubrotakar leggja út, áðrenn farið verður í heil við at boða uppá tey okk, sum foyringar eftir ætlan fara at ljósa út í heini. Bert jarðfrøðilgjar gæðingar hava særri tyding, tí se tað umráðandi, at ein kolvetnis-skattalóg verður samtykt í Føroyar sum skjøttast. Kolvetnislógin umber eisini, at Føroyar fara at hava nøguleika at skatta inntøkur í sambandi við iøsting og framleiðslu – ein

skattning, sum ikki við verandi reglum kann skattast. Við hesi lóg verður haraftrur skjøtt last, at vinnuligt virsemi í sambandi við kolvetnisframleiðslu kemur undir skatt, hóast talan er um fralandsvinnu. Tað er ikki heilt greitt, hvussu nogvar skattur skal gjaldast av oljuvirksemi, men ætlanin er, um uppskotið hjá landsstýrsmanninum vinnur meirluta á ting, at ein nevnd við serfóðingum innan oljuvinnuna skal seta tey ymsku góddini.

Merkið veittrar í Svøríki

Einasta flagg, sum hevði hvítan dúk á frimerkjaframsýningini í Göteborg um vikuskiftið, var føroyska Merkið. ELIN MICHELSEN

Farna vikuskiftið var ein frimerkjaframsýning í "Nordstan" í Göteborg, sum er ein av størstu hand-

ilsímóðleplunum í Europa. Á einari av teim mongu innlökðu gøttinum hekk Merkið fyrri all at siggja. Tað visti seg síðani, at ein frimerkjaframsýning helt til í hesum yvirvakna SMS, og at Postverk Føroya, saman við postverkunum í Ålandi, Eystlandi og Svøríki vistu fram tað, tey hava at boða.

Sambært umboðnum fyri postverkjó, Svanhild Han-

sen, var ahugin ikki heilt serur fyri føroysku frimerkjum ikki voru so nóg, sum keyptu, men nogvar svar foru til bus aftur við faldarum og annars bara at preta og at skapa áhuga. Tey fólk, sum vitja á framsýningunum, eru tey, sum seini kunnu gerast kundar, ta tey hava lisið faldararar og kanska lent á seyð fram meira tilfar. Tað tydingarmesta er at visa andlit.

A tilkun framsýningum ber til at keypa sær frimerki heim við, og til tað sama voru eisini ymskir frimerkjahandler, sum hevdu ein hátt á framsýningini.

Endamálið vit tilkun framsýningum er at kunna um føroysk frimerki, at geva út faldarar, og annars bara at preta og at skapa áhuga. Tey fólk, sum vitja á

Fimleikarfelagið FLOG 10 ár

Fimleikarfelagið FLOG ur Fuglartúri hevur í ár 10 ár á baki. Felagið varð stovnað í 1989, og stigtakarar var Benedicta Ellingsgaard.

Í hesum sambandi verður storslign fimleikaframsýning í hollni á Kambsdalí sunnudagin kl. 15. Liðini, ið verða við, eru heilt frá foreldrum við børnum upp til kvinnur og menn. Luttakararnir eru einir 200 í tali. Eftir sum felagið er 10 ár, fer FLOG eisini at hava framsýning í útróttarhollni, í Runavík manakvøldið 22. mars, har bert tey eldru liðini vera við.

Tilvirlig mynd

Fimleikaframsýning hjá Støkk

Klokkan 16 sunnudagin verður arliga fimleikaframsýning hjá Støkk. Framsýningin verður í tróttarhollni í Runavík Millum íðkararnar verða eisini tey liðini, ið lutuku í stórkappingini í rutnisk um fimleiki á Kambsdalí fyrri tveimum vikum síðani.

Fimleikafelagið Støkk av Giverrum varð stovnað í 1986 og er í dag eitt tó størsta og virknasta fimleikafelagið í Føroyum. Í løtuni eru 400 ikkandi limir, og teir eru í alnum aldursbólkinum frá sjónu børnum upp mammu til vaksnar kvinnur og menn.

Støkk ger nógvar fyrri at menna fimleikin í felagnum. Stúddafelagið hjá Støkk hevur keypt Giverrum, sum er einastur í Føroyum, harumframt hevur felagið just keypt eina lóð, sum fer at menna reidiskapafimleiku ein mætti.

Undframt framsýningina sunnudagin verður eisini ein ekkavýring, har flestu liðini, lutuku. Ekkavýringin verður í tróttarhollni í Runavík kl. 19.30 mikukvøldið.

Frá Amnesty International Heimsumfatandi áheitan

Laos - Samvitskufangi / Ring viðførd

Khamtanh Phousy, ein 40 ára gamal kapteymur í herinum, hevur fingið stóra bot og er dømdur í sey ara fongsl ákærdur fyrri ábyrgdarloysi- i gærningu sínum og mutur. Al heldur, at hesar ákæru eru politiskt grunddar. Khamtanh Phousy vendi um til kristindóm í 1992 og byrjaði at koma til gudstænastu saman við einum litlum flokki av huskjum og vinum. Myndugleikarnir í Laos góvu boð um, at hesar samkomur skulu halda uppát, og Khamtanh Phousy varð hótur við fongsl ella við at missa arbeiðið. Í 1995 segði hann seg úr starvi og vónaði, at hann sum sivilur fór at fáa størri frælsi til gudsdyrkan sína, men hann arbeiðið framvegis í herinum, ta ið hann var handtúkn í mars mánaði 1996.

Khamtanh Phousy

Hevubúðin hjá Phousy í Laos er buddismar umboð av tí símenntu Samingningi av tí Buddistiska Felagskapinum í Laos, og myndugleikarnir hava ikki álit á kirkjum, sum ataturin ikki hevur gótt. Al heldur, at Khamtanh Phousy varð fongslaður, av tí at myndugleikarnir høvdu misálit á átrúnaðarliga virkseini hansara og samband hansara við útlendskar felagskapir. Hann hevði fingið pøning frá tí Prestbyteriansku Kirkjuni í USA til at byggja ein skula í einari bygd á staðnum og hetta varð fullført við góðkenning frá myndugleikum í Laos í 1995.

Støðan hjá Khamtanh Phousy er versnað av tí ringu viðførd, hann fær í verðhaldinum. Síðani desember mánaði í 1997 hevur Khamtanh Phousy sitað fangi í Fangaleynum nummer 7 í Ban Sophao, har hann varð settur í jarnpøstokki í 20 dagar við beinunum leikjábund saman, og øðrum fangum varð nokt á at tosa við hann. Grundgevingin var tann, at hann var politiskur fangi. Umstøðurnar á legumi eru sum heilt ringar, og fangum verður vanligja nokt á læknahjál.

Vinarliga skrivið og heitið á myndugleikarnar um at Khamtanh Phousy treytaleyst verður latin leysur beinanvegin, ella í minsta lagi víðfarin samsvarandi alþjóða reglum.

Skrivið til:

President Khamtay Siphandone
Office of the President
Vientiane
Laos

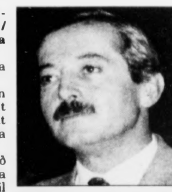
Brevauppskott:

Your Excellency,
I was concerned to receive news of the detention and ill-treatment of **Khamtanh Phousy**, who has been held at Prison Kom No. 7, in Ban Sophao since December 1997. I am writing to request his immediate and unconditional release from prison and ask that, pending his release, he should be treated in accordance with international standards.

Yours Respectfully

Turkaland - Samvitskufangi / Heilustóða

Leiðarinn í tí Turkiska Mannaratindafelagskapinum (HRA), Akin Birdal, er í vanda fyrri at verða fongslaður fyrri at brúka rætt ein til at siga sína meining.

Akin Birdal

Í juli mánaði 1998 varð hann dømdur til eitt ára fongsl fyrri at elva til hatur og figgindaeskap grunduá á støtt, áttarslag ella ymskuleika í landspærum - Misbrót hansara var ein áheitan um eina fríarliga vøðerð av mállum viðvíkandi á tí kurdiska minnilutnum í Turkalandi og fyrri at hava brúkt órávaldið - tað Kurdiska folklið - í einari talu á almennum fundi í september mánaði í 1996. Døminur varð eisini ein fyrri hágríð domstól, men varð staðfestur og er við at verða settur í verk, hóast tað á hann hevur ringa ávilu - tað er minnst ein eitt ár síðani at hann nóg illa kom undan einari morð reyð livinum. Verður Akin Birdal fongslaður, vil Al metna hann sum ein samvitskufangi.

Turkisku myndugleikarnir halda á við at føra fleiri kærulmá móti Akin Birdal. Tað er ein liður í eini størri forfylgingarátlan av HRA. Tað er tyðligt, at endamálið er at gera felagskapin til einkis.

Vinarliga skrivið og heitið á myndugleikarnar um at ógilda dømsúrskurðin móti Akin Birdal og at taka dæmin aftur. Heitið á stjórnina um at víðkennna HRA sum ein tydingarmiklan stóli í tí turkiska samfelagnum.

Sendið brøvin til:

Bulent Ecevit
Prime Minister
Office of the Prime Minister
Bashbakanlik
06573 Ankara
Turkey

Brevauppskott:

Dear Sir,

I was gravely concerned to learn of the imminent imprisonment of **Akin Birdal**, President of the Turkish Human Rights Association (HRA), for exercising his right to peaceful freedom of expression. I ask that the verdict against him be set aside and that his sentence be revoked. Furthermore, I would urge that the valuable contribution of HRA to Turkish civil society be given public recognition.

Yours Sincerely,

Simbabvi - Pining / Forfylging av journalistum

Mark Chavundaka og Ray Choto - tveir blaðmenn, sum arbeiða fyri blaðið The Standard vóru handtúknir í januar mánaði í 1999 eftir at hava avdukað, at ein ætlan um at kollvelta stjórna var miseynd.

19. januar í 1999 voru hesi báðir mennirnir fardir til eitt verðhaldsfongslung uttan fyrri Harare, har teir voruð slignir við træ- og gummistavum, fingi elektrískt spökk og kovrdur undir vátta í vatnlangum við plastikpøsa handnum um høvdi. Teir heraðarliga avhoyrararnir hocku teir eisini við deyðanum og segdu teimum, at hattu teirra fóru at verða handtúkn og pind.

Báðir meiningir voru leyslatnir 21. januar móti kvøttum. Tjóðar og álygða motmeel komu teirra vegna, men eingin sjálvsbót, óhelt kunning hevur verið sett í verk viðvíkjandi páhaldi teirra um pining í skrivandi løtu.

Handtøkan og piningin av Mark Chavundaka og Ray Choto er ein liður í einari størri ætlan av forfylging og hótan imoti teimum sjálvsbótugu fjelmslunum. Sjálvsbótugir journalistar serliga teir, sum siga frá, hvussu Simbabvi blandar seg uppá heraðarliga í Kongo, eru vórðir forbáðir av herinum og hótta av trygdarløðum. Summir hava fingið deyðshottanir vegna arbeiði teirra.

Vinarliga skrivið og heitið á myndugleikarnar um at tryggja, at journalistarnir kunnu geva teirra lógara arbeiði úttan at verða hótta og tilvíðarlaga handtúknir. Heitið á teir um at taka ákærunar móti Mark Chavundaka og Ray Choto aftur, og at ein óhelt kunning av páhaldi teirra um pining beinan vegin verður sett í verk og at draga teir til svars, sum hava avbyrgdina.

Sendið brev tit til:

President Robert Mugabe
Office of the President
Private Bag 7700
Lusacway
Harare
Zimbabwe
(Fax: 2634728799)

Brevauppskott:

Your Excellency,

I was very concerned to hear of the arrest and torture of **Mark Chavundaka** and **Ray Choto**, two journalists working for "The Standard" newspaper. I request that the charges against both men be dropped and that an immediate and independent investigation into their allegations of torture be carried out and that those responsible be held to account. I would also urge you to do all in your power to ensure that journalists are able to carry out their legitimate activities free from threats and arbitrary arrests.

Yours Respectfully,